

אימון, העצמה וחינוך ילדים

הרב מוטי זולברג

יועץ חינוכי מוסמך, מדריך כשורי חיים ומוגנות
מחבר הספר "דע לך בני"

תשעה באב ושבת שלום - תרתי דסתרי?

חשבתם על השאלה: כיצד היום הכי עצוב בשנה, שמציין את הטרגדיות הלאומיות של עם ישראל לאורך אלפי שנים - החל מחטא המרגלים, המשך בשריפת שני בתי המקדש ועד לגירוש ספרד והשואה - יכול ליפול על השבת, יום של מנוחת הנפש ועונג? כיצד יכול היום שאוסף לתוכו את כל הקינות על להבות האש ותימרות העשן שליחכו את ההיסטוריה היהודית לחול ביום של התענגות מ"ברבורים ושלו ודגים".

השאלה מתעצמת מאד כששמים לב מה באמת קורה בשבת שנושאת את התאריך הכואב: תשעה באב.

השנה, תשעה באב חל בשבת, היום חולף לכאורה בלי שום אזכור והתייחסות למשמעות הטעונה שלו. אפילו הסעודה המפסקת לקראת צאת השבת נראית כמו סעודת שבת רגילה ומותר אף סעודת שלמה בשעתו. למעשה, בגלל כבוד השבת אסור להביע ביטויים של צער ואבלות.

ועוד יותר מכך: לא רק שיום השנה עצמו חולף בלי שום התייחסות, גם הצום בפועל - למחרת, ביום ראשון - הוא כבר לא אותו דבר כמו בשנים אחרות. מבחינה הלכתית, הצום נחשב חמור פחות, כי הוא דחוי ולא חל במועד המקורי.

ובקיצור: תשעה באב בשבת - איך נתנו לזה לקרות? האם איננו מאבדים בכך את עוצמתו הכואבת של היום?

האמת, זהו יום מוזר... מצד אחד, זהו יום של עינוי וצער, שכן ספגנו בו מכות קשות ביותר מידו של הקדוש ברוך הוא. אך מצד שני, הוא גם יום של אהבה וחיבור נצחי. ומיד עם החורבן החל כבר להניע את תהליך הגאולה.

עומק האהבה שטמון בתוך העונש התגלה בעוצמה רבה לעיני האויבים שפרצו לבית המקדש. הגמרא מספרת שכאשר הם פלשו לקודש הקודשים, הם ראו את הכרובים של ארון הקודש חבוקים זה בזה - סמל עוצמתי ומוחשי יותר מכל לאהבתו העצומה של הקדוש ברוך הוא לעם ישראל.

זה לא פחות ממדהים. עצם החורבן הנורא ביטא את הצעקה של הקדוש ברוך הוא, כביכול: אנא, אל תלכו, אל תתרחקו, אל תתיאשו! הבינו את משמעותה העמוקה של הסתרת הפנים, של העונש הנורא.

כעת אפשר להבין את העובדה שתשעה באב חל בשבת. זה לא שהיום חולף בלי כלום, אלא להיפך: בשבת תשעה באב, אנחנו בהחלט מציינים את מהותו של תשעה באב. רק שביום כזה, אנחנו לא מסתכלים במבט שטחי על העונש, אלא חושפים את העומק שלו, את ההיבט החיובי והטוב שבו. בתשעה באב שחל בשבת, אנחנו מפרידים בין הרבדים השונים. יום השבת, תשעה באב עצמו, מוקדש כולו לחלק החיובי והפנימי שטמון בעומק החורבן.

מדיניות מצוה תשעה באב ליהו היום המיוחד ליומך דשנה?

mottizol@gmail.com

054-5773002